

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:
d.m. berkhout
dm.berkhout@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
20 december 2016

Ons kenmerk
DOS-2016-0003509

Bijlagen

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Tussenrapportage GS aan PS over Slimmer en Sterker
Bestuur in Zuid-Holland

Geachte Statenleden,

Conform toezegging rapporteren wij jaarlijks over de voortgang van het traject als uiteengezet in de notitie "Slimmer en Sterker Bestuur in Zuid-Holland" die eind 2015 aan Provinciale Staten (PS) is verzonden. Daarbij betrekken wij:

- De in uw Statenvergadering van 20 april jl. aangenomen motie 609; in deze motie roepen PS het college op om in 2016 in elke regio met de daarin liggende gemeenten, de maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven de opvattingen te inventariseren over verdere intensivering van het regionaal beleid;
- Het op 29 juni jl. aangenomen amendement 524 naar aanleiding van de kadernota, waarin uw Staten voor regionale gebiedsgerichte economische projecten 2 miljoen extra inzet beschikbaar hebben gesteld;
- Onze brief van 7 juli jl. aan de verschillende regio's, waarin wij aangaven het provinciaal investeringsprogramma te willen uitbreiden tot buiten het MRDH-gebied gelegen gebieden;
- Onze toezegging in de commissie B&M van 7 september jl. om over de aanpak van Gedeputeerde Staten (GS) per gebied (de intensivering van de samenwerkingsagenda's in relatie tot de bestuurlijke ontwikkelingen) ook een vooruitblik voor de komende periode te geven.

De notitie Slimmer en Sterker Bestuur hebben wij opgesteld om de ambities in het Coalitieakkoord uit te werken waar het gaat om intensivering van onze relatie met de bestuurlijke en maatschappelijke partners in de regio's en onze kerntaak op het terrein van de kwaliteit van het openbaar bestuur. Sindsdien hebben wij als gevolg van zowel positieve respons in veel gebieden als ondersteunende signalen vanuit uw Staten onze ambities verder aangescherpt én uitgebreid. Deze tussenrapportage geeft hier uiting aan, maar is slechts één van meerdere stappen die wij zetten.

Ons college werkt deze ambities uit via drie te onderscheiden doch nauw samenhangende trajecten:

- Intensiveren van gebiedsagenda's, verder uitwerken van gebiedsgericht werken;
- Uitbreiden van het Investeringsprogramma van Zuidelijke Randstad naar de gehele provincie;
- Intensiveren van de samenwerking tussen provincie en gebieden met specifieke aandacht voor de bestuurlijke slagkracht als omschreven in Slimmer en Sterker Bestuur.

Hoewel samenhangend en collegebreed door ons ingezet, kennen deze trajecten verschillende faseringen. Ook verschilt het bestuurlijk trekkerschap. Alleen bij het derde genoemde traject is de bestuurlijke portefeuille leidend. De eerste twee trajecten worden daarom in deze rapportage waar mogelijk betrokken, maar Provinciale Staten ontvangen hier begin volgend jaar ook specifieke en uitgebreidere rapportages over.

Voor de verdere uitwerking van motie 609 en amendement A524 komen wij uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2017 met een afwegingskader. Daarbij wordt ook helder wat voor ons college kansrijke projecten, opgaven en initiatieven zijn waar wij financieel aan willen bijdragen. Over de voortgang van het investeringsprogramma wordt u eind 2016 separaat geïnformeerd. Wij geven dan eveneens een overzicht van die projecten die wij, samen met de regio's met wie wij gesproken hebben, in een zelfde proces als het investeringsprogramma verder willen brengen.

Hieronder treft u onder 1. aan een rapportage van de voortgang van de provinciebrede acties uit Slimmer en Sterker Bestuur en onder 2. een voortgangsrapportage per gebied.

1. Provinciebrede acties Slimmer en Sterker Bestuur in Zuid-Holland

Intensivering regionale agenda's

Meer dan ooit uit bestuurlijke samenwerking zich in vele vormen, maten en soorten. Van investeringsagenda tot integrale gebiedsaanpak, van het ondersteunen van een maatschappelijk initiatief tot samenwerkingsconvenanten. Ons uitgangspunt is dat we aansluiten op de energie in het gebied. Samenwerkingsniveaus verschillen daardoor van 1-op-1 samenwerking met een gemeente tot een investeringsagenda met meer dan de helft van de provincie. In onze complexe samenleving is het noodzakelijk flexibel te zijn in de vormen, soorten en maten van samenwerkingsafspraken. Evenwel maakt dit het niet eenvoudiger, beheersbaarder of minder complex.

De samenwerking dient altijd te zijn gericht op het bereiken van inhoudelijke maatschappelijke doelen, met voorop versterking van de regionale economie. Zuid-Holland heeft te maken met forse transitie-opgaven. De sectoren die ons gebied in de twintigste eeuw tot motor van de Nederlandse economie hebben gemaakt, moeten voor een deel de overgang naar de *next economy* nog maken om concurrerend te blijven. Recente cijfers van de OESO geven aan dat deze opgave voor Zuid-Holland nog groter is dan voor de rest van Nederland. Economische versterking raakt vrijwel alle aspecten van provinciaal beleid: vestigingsklimaat (wonen, groen, bedrijventerreinen), bereikbaarheid (wegen, OV), recreatiemogelijkheden (groen, water), energiegebruik en innovatie. Meer dan ooit is een echt integrale gebiedsaanpak vereist.

Daarbij zijn sterke overheden nodig, die alert en bewust kansen pakken. En die vanuit hun kracht samenwerken met maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, ondernemers en andere sterke overheden.

In deze rapportage verbinden we inhoudelijke opgaven in gebieden waar daartoe aanleiding is met de vraag: is er in het betreffende gebied sprake van die benodigde sterke overheden?

Ons leidende principe is dat je sterke overheden nodig hebt voor goede samenwerking, terwijl goede samenwerking een vaak noodzakelijke, maar zeker niet voldoende voorwaarde is om tot krachtig overheidshandelen te komen. Hierna geven we per gebied zoveel als mogelijk ook aan wat onze intenties in de nabije toekomst zijn. Daarbij past een kanttekening. In diverse gebieden is ons college een dialoog gestart vanuit de uitgangspunten van opgavegericht en netwerkend werken. Dat brengt met zich mee dat wij in deze rapportage terughoudend moeten zijn met een eenzijdige bepaling van de procesmatige en inhoudelijke inzet of verwachtingen vanuit de provincie. Dit kan al snel contraproductief werken. Dit geldt in het bijzonder voor het vraagstuk van de gewenste bestuurlijke inrichting, waar in een aantal gebieden sprake is van een gevoelig proces dat ruimte moet krijgen.

Zoals uit de rapportages onder 2. blijkt, hebben wij met alle gebieden gesprekken gevoerd en zijn wij in alle gebieden samenwerkingsvormen aangegaan of zijn die in ontwikkeling. Samenvattend liggen er een investeringsagenda Zuidelijke Randstad, een convenant met de MRDH en bestuursovereenkomsten met de Drechtsteden en het gebied Alphen/Midden-Holland/Woerden. Verder worden er integrale gebiedsagenda's ontwikkeld samen met de Hoeksche Waard en de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden, zoals we dat eerder al hebben gedaan met Goeree Overflakkee. Met de Duin- en Bollenstreek en de Leidse regio zijn wij in gesprek over de voortgang van hun gebiedsvisies.

Deze acties – in feite gericht op de institutionele regio's - vormen echter niet het complete verhaal. Wij hebben gebiedsgericht en netwerkend werken als sturingsfilosofie geïmplementeerd op tal van beleidsterreinen. Dat gaat aanzienlijk verder dan de reikwijdte van Slimmer en Sterker Bestuur. Wij kijken daarbij nadrukkelijk naar maatwerk per gebied en sluiten aan bij de energie die in het gebied zelf ontwikkeld is.

Per opgave worden nieuwe vormen van "governance" ontwikkeld. Zo ook bijvoorbeeld in het kader van onze prioritaire agenda op het gebied van energietransitie. Inmiddels hebben we [pilotregio's](#) in Midden-Holland en Drechtsteden waarin de provincie, het ministerie van Economische Zaken, het minister van Infrastructuur en Milieu, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, de Unie van Waterschappen, het Interprovinciaal Overleg en de regio gezamenlijk een regionale energiestrategie opstellen.

In de regionale landschapstafels ontwikkelt de provincie samen met regionale bestuurlijke partijen plannen voor de langere termijn vergroening van de provincie via een netwerkaanpak waarbij in toenemende mate ook maatschappelijke organisaties en bedrijven bij betrokken zijn.

Met elk gebied proberen we een strategische focus aan te brengen, waarbinnen we onze provinciale inzet plegen. Deze strategische focus volgt soms als vanzelfsprekend uit de oriëntatie van een gebied, zoals 'maritieme topsector' voor de Drechtsteden. Soms besluiten we hier

gezamenlijk met een gebied toe, zoals 'Energy Island' voor Goeree Overflakkee. Voor andere gebieden zijn we nog in gesprek welke strategische focus de beste is.

Wij beschouwen het traject Slimmer en Sterker Bestuur – en daarbinnen met name de gebiedsgerichte aanpak die met motie 609 en amendement 524 door PS is ondersteund – als een collegebrede opgave. In de rapportage per gebied zult u dit terugzien. Zo stelt de CdK het belang van toekomstgerichte strategische gebiedsagenda's in zijn ambtsbezoekenwerkbezoeken aan gemeenten en gebieden met regelmaat aan de orde. Gedeputeerde Bom-Lemstra heeft een voortrekkersrol voor het gebied Alphen-Woerden-Midden-Holland, gedeputeerde Vermeulen voor het gebied MRDH en gedeputeerde Weber voor Goeree-Overflakkee. Dit betekent niet dat wij teruggaan naar het werken met zogenaamde gebiedsgedeputeerden. Wij gaan uit van het principe van opgavegericht werken, waarbij de meest urgente opgave in een gebied leidend is, ook qua bestuurlijke inzet. In de Hoeksche Waard is dat bijvoorbeeld de bestuurlijke portefeuille, waardoor gedeputeerde Van der Sande in de lead is.

Wij blijven onze inspanningen voor een krachtig Zuid-Holland intensiveren. Het budget dat bij amendement 524 was gereserveerd is inmiddels uitgebreid tot 7 miljoen. Het is daarbij onze uitdrukkelijke ambitie om kansrijke nieuwe initiatieven vanuit de regio's snel en slagvaardig te kunnen ondersteunen. Tegelijk willen wij voorkomen dat met dit traject inhoudelijk en financieel een "tweede kans"-traject wordt gestart voor voorstellen die binnen de reguliere beleidstrajecten geen prioriteit hebben gekregen. Dit dilemma stelt ons voor een sturingsvraagstuk waarbij wij geen budgetten per gebied willen oormerken ("geld zoekt project"). Uiterlijk bij Voorjaarsnota 2017 wordt u hierover nader geïnformeerd.

Bestuurskracht en samenwerking

Wij zijn samen met de Vereniging van Zuid-Hollandse gemeenten een traject gestart met als voorlopig hoogtepunt de conferentie die op 25 november jl. in het Provinciehuis werd gehouden onder de titel "De kracht van de keten: bestuurskracht en samenwerking in de netwerkmaatschappij". De conferentie is bezocht door ruim 200 deelnemers vanuit onze 60 gemeenten en een aantal maatschappelijke instellingen. Doel was samen met onze gemeenten te komen tot gezamenlijke inzichten over de belangrijkste onderzoeksvragen in Slimmer en Sterker Bestuur. Ter voorbereiding zijn twee expertmeetings georganiseerd met vertegenwoordigers van gemeenten en diverse deskundigen:

- De eerste meeting van 18 oktober ging over de vraag wat anno nu nog onder het begrip 'bestuurskracht' kan worden verstaan en of en hoe dat gemeten zou kunnen worden. De voorlopige conclusie luidt dat het begrip bestuurskracht nog slechts zeer beperkt houdbaar en toepasbaar is. Belangrijker is de vraag hoeveel meerwaarde en handelingsvermogen het openbaar bestuur kan ontwikkelen in relatie tot maatschappelijke opgaven. Het netwerk van de maatschappelijke omgeving is als toetsingskader van groter belang dan de eigen organisatie. Meetinstrumenten zijn nog nauwelijks ontwikkeld en het is de vraag of dat wel kan of moet. Hoe organiseren we als overheden anno 2017 de juiste feedback op ons eigen functioneren?
- De expertmeeting van 3 november ging in op de vraag welke vorm van bestuurlijke samenwerking wel of niet werkt in welk gebied en in welke situatie. Is bijvoorbeeld het Drechtstedenmodel overal toepasbaar en zo nee, waarom niet? Duidelijk werd dat samenwerking geen middel is tegen alle kwalen, gemeenschappelijke regelingen niet altijd

nodig zijn en soms zelfs contraproductief werken en de hoeveelheid empirische kennis waarover wij beschikken op dit terrein nog te beperkt is.

De conferentie van 25 november had als conclusie dat er bij provincie en gemeenten een gedeeld urgentiegevoel is als het gaat om deze vragen. De provincie Zuid-Holland en de Zuid-Hollandse gemeenten gaan hier dan ook verder uitwerking aan geven. Het digitale verslag van 25 november ([E-magazine bestuurdersdiscours](#)) wordt de eerste bouwsteen.

Intergemeentelijke connectiviteit

Wij hebben prof. P. Tordoir c.s. opdracht gegeven om voor het grondgebied van Zuid-Holland inzicht te geven in de intergemeentelijke samenhang. De gegevens en het kaartmateriaal zullen een verbreding en verdieping bieden ten opzichte van het rapport “De veranderende geografie van Nederland”. Een verbreding, omdat behalve ruimtelijk-economische parameters ook bijvoorbeeld gekeken zal worden naar voorzieningengebruik. Een verdieping omdat de interlokale connectiviteit tot op postcodeniveau zichtbaar gemaakt zal worden; dit betekent dat ook inzicht kan worden verkregen in de feitelijke samenhang tussen buurten en wijken. Aldus resulteert een empirisch beeld van hoe de oriëntatie op de omgeving – wat betreft verkeer, vervoer, migraties en voorzieningen - niet alleen tussen gemeenten kan verschillen, maar zelfs binnen gemeenten. Het onderzoek van Tordoir c.s. wordt in maart 2017 afgerond en zal vervolgens aan de Staten worden aangeboden. Daarmee wordt invulling gegeven aan het behandelvoorstel naar aanleiding van de ondersteunende motie 599. De resultaten zullen worden betrokken bij onze vervolgacties naar aanleiding van de conferentie van 25 november jl.. Deze vervolgacties bespreken wij met de Vereniging van Zuid-Hollandse gemeenten en met de diverse deskundigen die ons bij dit proces hebben geadviseerd.

Ondersteuning/begeleiding/nazorg

In april 2016 is de provinciale [Handreiking administratieve en organisatorische aspecten gemeentelijke herindeling](#) gemoderniseerd en uitgebreid. In dit kader zijn evaluerende gesprekken gevoerd met een aantal gemeenten in Zuid-Holland die recent een herindelingsproces doormaakten. Tijdens deze gesprekken zijn hun behoeften geïnventariseerd en is kennis genomen van hun ervaringen gedurende het herindelingsproces. Een duidelijke behoefte is een afrondend, evaluerend gesprek tussen de provincie en de nieuwe gemeente met als doel eenmalig terug te blikken op het herindelingsproces. Dit sluit aan bij het belang dat de provincie hecht aan nazorg. In de vernieuwde Handreiking is nazorg dan ook als onderwerp toegevoegd.

Verder wordt, op verzoek van de gemeenten in de Handreiking dieper ingegaan op de effecten van herindeling op gemeenschappelijke regelingen, is de passage over de verkiezingen uitgebreid en is informatie opgenomen over het preventieve (financiële) Arhi-toezicht. Tot slot zijn alle wettelijke bepalingen en de documentatie die relevant zijn voor een gemeentelijke herindeling opgenomen. en is de provinciale webpagina over herindelingen geactualiseerd.

Een belangrijk aandachtspunt voor ons college vormt de positie van de kleine kernen. In het kader van de Arhi-procedure Hoeksche Waard hebben wij daarvoor expliciete aandacht georganiseerd, onder meer door een goed bezochte expertbijeenkomst te houden. Er zijn landelijk en in onze provincie voorbeelden van best practices (Sud-West Fryslan, Molenwaard). In bestuurlijk overleg met onze meerkernige gemeenten vragen wij hier uitdrukkelijk aandacht voor.

Zelf willen wij bij onze intensivering van de gebiedsgerichte benadering de component van kleine kernenbeleid een belangrijke plaats gaan geven.

Subsidieregeling

De Subsidieregeling bevordering intergemeentelijke samenwerking Zuid-Holland is verlengd tot 1 januari 2017. In 2016 zijn er zes subsidieverzoeken ingediend. Op alle aanvragen is in positieve zin beslist. Het totaal van de aanvragen bedraagt ongeveer € 238.000. Hiermee is in 2016 bijna het subsidieplafond bereikt. In het najaar van 2016 heeft een evaluatie van de subsidieregeling plaatsgevonden. Momenteel wordt bekeken op welke wijze een vervolg kan worden gegeven aan de uitkomsten van dit onderzoek. De verwachting is dat op 29 maart 2017 de voordracht voor de hoogte van het subsidieplafond aan PS ter vaststelling wordt voorgelegd. Ter informatie worden dan bijgevoegd het door GS vastgestelde evaluatierapport en de subsidieregeling voor 2017.

2. Rapportage per gebied

Metropoolregio Rotterdam – Den Haag

Op 1 juli jl. hebben Gedeputeerde Staten en het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) een [convenant](#) getekend. In dit convenant zijn algemene samenwerkingsafspraken gemaakt op primair de domeinen mobiliteit en economie. Daarnaast zijn in het convenant afspraken gemaakt over het proces om te komen tot een eindbeeld voor de Vervoersautoriteit. In 2017 wordt hierover verder gesproken. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties blijft dit proces volgen. Gedeputeerden Vermeulen en Bom-Lemstra werken actief inhoudelijk samen met de metropoolregio en zitten aan bij de bestuurscommissies Vervoersautoriteit en Economisch Vestigingsklimaat. Een van de belangrijkste opgaven waar nu aan wordt gewerkt is het Regionaal Investeringsprogramma 'Investeren en Vernieuwen'. Dit programma is gezamenlijk opgesteld door de MRDH, Drechtsteden, Holland-Rijnland, EPZ en de provincie. De eerder door GS en Algemeen Bestuur vastgestelde samenwerkingsprojecten zijn opgenomen in het investeringsprogramma. De voortgang van deze projecten hebben wij per [brief](#) van 29 maart 2016 gemeld. Verdere uitwerking en aanscherping van het Investeringsprogramma vindt nu plaats, alsmede toevoeging van projecten uit de Roadmap Next Economy (RNE). Voor de te vormen governance van het investeringsprogramma zijn beide gedeputeerden en de provinciesecretaris actief in gesprek met de partners van het investeringsprogramma. Daarnaast hebben wij overleg gevoerd met de omliggende regio's om ook voor die regio's de investeringsprojecten in beeld te krijgen. Aldus wordt een provinciedekkend investeringsprogramma gevormd. De EPZ als triple helix vervult hierin een actieve rol. Voor het einde van 2016 wordt u geïnformeerd over de stand van zaken van het investeringsprogramma.

Haagse Regio

In oktober 2016 heeft gedeputeerde Van der Sande bestuurlijk overleg gevoerd met 9 gemeenten in de Haagse Regio en omgeving, verdeeld over een drietal gesprekken. De enkele jaren geleden gestarte preferente samenwerking tussen Zoetermeer, Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp is in goede harmonie beëindigd. Intensivering van de samenwerking tussen specifiek deze drie gemeenten bleek onvoldoende meerwaarde te

hebben opgeleverd. De gemeenten werken niet alleen samen in MRDH verband maar ook met buurgemeenten zoals Alphen aan den Rijn en Zuidplas. De samenwerking tussen Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland is vooral gericht op de Greenport. Het overleg met de gemeenten Delft, Westland, Rijswijk, waarbij ook gedeputeerde Bom-Lemstra aanwezig was, vond plaats in het Dutch Optic Centre. Genoemde gemeenten in Haaglanden hebben veel waardering voor het Investeringsprogramma en voor wat zij omschrijven als de sterk verbeterde relatie met ons college en de provincie. Als het gaat om bestuurskracht en bestuurlijke samenwerking zijn er geen specifieke aandachtspunten die een rol van de provincie vergen.

Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg

In oktober heeft gedeputeerde Van der Sande bestuurlijk overlegd met de gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg, onder meer over de bestuurlijke aangelegenheden. Daarbij is gesproken over de verschillende bestuurlijke samenwerkingen alsook de verschillende, soms niet overlappende, bestuurlijke oriëntaties. Met Wassenaar en Voorschoten is ook nog verder gesproken over de gezamenlijke werkorganisatie. De effectiviteit en doelmatigheid van de Duivenvoorde-organisatie (ontstaan na ambtelijke fusie tussen beide gemeenten in 2013) staat in beide raden ter discussie. Mede daarom hebben Wassenaar en Voorschoten een bestuurskrachtonderzoek laten uitvoeren naar de kwaliteit van hun bestuur en organisatie, in het bijzonder evaluatie en beoordeling van de gezamenlijke werkorganisatie. Gedeputeerde Van der Sande is in november 2016 door de onderzoekers geïnterviewd. De resultaten van het onderzoek zijn in december 2016 gepresenteerd. De bestuurskrachtmetingen geven een zorgwekkend beeld. Beide gemeenten hebben hun dienstverlening aan de inwoners op orde. Het beeld op de andere drie onderzochte rollen ('bestuur en beleidsmaker', 'medeoverheid in de regio' en 'organisatie') is beduidend minder positief. Er worden voor beide gemeenten forse ontwikkelpunten geformuleerd. De tekortkomingen op de drie rollen beïnvloeden elkaar in negatieve zin.

In combinatie met de financiële positie van Voorschoten en de burgemeesterscrisis in Wassenaar heeft de situatie in beide gemeenten op het moment van vaststelling van deze rapportage geleid tot actieve bestuurlijke betrokkenheid van de CdK en gedeputeerde van der Sande.

Wat betreft de bestuurskracht van beide gemeenten is het nu eerst aan de betrokken raden om een besluit te nemen over raadsvoorstellen om tot verbetering te komen. Ons college zal vervolgens over de bestuurskrachtmetingen en de raadsbesluiten met de beide gemeenten komen te spreken.

Als gevolg van geschetste ontwikkelingen wordt in beide raden de bestuurlijke toekomst van de gemeenten expliciet op de agenda gezet. Daarbij dienen zich complexe keuzen aan. De vaststelling door de raad van Voorschoten van [de Toekomstvisie Leidse Regio 2027](#) bevestigt voor ons de dubbele bestuurlijke en inhoudelijke oriëntatie van Voorschoten. Enerzijds wordt operationeel samengewerkt met Wassenaar, anderzijds ligt er een evidente beleidsmatige opgave samen met de Leidse Regio. Van belang is ook dat Wassenaar en Voorschoten in verschillende regionale verbanden fungeren: gemeenschappelijke regelingen, veiligheidsregio's en omgevingsdiensten.

Westland

De provincie heeft samen met het Westland het "[Werkboek Westland](#)" samengesteld om richting te geven aan de transitie naar Greenport 3.0. Uit het Werkboek volgen drie ruimtelijk-economische opgaven die het meest urgent zijn en waarin de overheid, waaronder de provincie en het Westland, een faciliterende en/of investerende rol speelt: het versnellen van de modernisering en herstructurering van de glastuinbouw, het versnellen van de energietransitie naar uiteindelijk een fossielvrije energievoorziening en het verbeteren van de doorstroming van het verkeer.

BAR (Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk)

Begin 2016 leidde het Barendrechtse Rekenkamerrapport "Samen en nog steeds apart" tot een herijking van de doelstellingen van de BAR-organisatie. De belangrijkste doelen tot en met 2017 zijn: excellente dienstverlening, acceptabele kosten en een kwalitatief deskundige, robuuste organisatie. De colleges van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk spraken in juni 2016 de wens uit om de bestuurlijke samenwerking te versterken. In gesprekken met de portefeuillehouder Bestuur in de herfst van 2016 meldden de burgemeesters dat er eind 2016 een ambitiedocument gereed is met een concrete uitwerking van de ambities voor acht beleidsvelden en thema's: MRDH / Regionale Investeringsagenda, beheer buitenstedelijk groen, openbaar vervoer, jeugdzorg, duurzaamheid, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en strategie.

Nieuwe Waterweg Noord (Maassluis, Vlaarding en Schiedam)

De 'Nieuwe Waterweg Noord' gemeenten werken samen op het gebied van bereikbaarheid, bedrijfsvoering en het sociaal domein. De samenwerking wordt door de betrokken bestuurders omschreven als "niet exclusief, maar wel preferent". Doel is een betere dienstverlening aan de inwoners en een grotere efficiency. De discussie over een eventuele verdergaande samenwerking vindt plaats aan de hand van de dynamische ontwikkelagenda "Op zijn Samens". De discussie met de raden krijgt in december 2016 een vervolg. In een gesprek met gedeputeerde Van der Sande (november 2016) pleitten ondernemers uit het gebied voor het meer gezamenlijk oppakken - door bedrijfsleven, overheden, onderwijs- en kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties – van kansrijke initiatieven. Vervolgens is door de gedeputeerde in bestuurlijk overleg met de burgemeesters van Maassluis, Vlaarding en Schiedam hier nader op ingegaan. Het is voor betrokken gemeenten geen sinecure de uiteenlopende economische oriëntaties en belangen onder één noemer te krijgen. Samenwerking is daardoor niet altijd een panacé.

Voorne-Putten

Voor Voorne-Putten is een belangrijke opgave het voorkomen van een negatieve spiraal en het aansluiten bij de economische dynamiek en toekomst van de Zuidelijke Randstad. Door het Anticipatieprogramma is veel kennis en bewustzijn gekweekt over de moeilijke scenario's en omstandigheden van dit gebied. Er wordt veel bestuurlijk handelingsvermogen, daadkracht en energie gevraagd om de kansen te pakken. Er is een nieuwe gemeente Nissewaard gevormd na de fusie van Spijkenisse en Bernisse; de overige drie gemeenten – Hellevoetsluis, Brielle en

Westvoorne – zijn nu de mogelijkheden voor een ambtelijke fusie aan het bezien. Wij volgen deze ontwikkeling nauwlettend. De oprichting van de Economic Board Voorne-Putten per 29 september jl. waarden wij positief. De bedoeling van de overeenkomst is om een structurele samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijs op te zetten, met als doel de regionale economie een impuls te geven. Wij gaan daarom dan ook begin 2017 in gesprek met de Economic Board Voorne-Putten om te bepalen of de provincie van toegevoegde waarde kan zijn voor de regionale agenda.

In bestuurlijk opzicht wordt Voorne-Putten op termijn omringd door drie sterke bestuurlijke eenheden: Rotterdam en de Zuid-Hollandse eilandgemeenten Goeree-Overflakkee en Hoeksche Waard. De vorming van de gemeente Nissewaard na de fusie tussen Spijkenisse en Bernisse is aanleiding geweest voor de gemeenten Hellevoetsluis, Brielle en Westvoorne om zich te herpositioneren. Ambtelijke samenwerking lijkt daarbij een minimale voorwaarde.

Op 28 april jl. bezocht gedeputeerde Van der Sande de gemeenten Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne. Het werkbezoek is afgesloten met een gesprek tussen de gedeputeerde, de burgemeesters (inclusief de burgemeester van Nissewaard) en een aantal ondernemers. Zoals toen is afgesproken, volgt in april 2017 een bestuurlijk overleg om de voortgang van de ambtelijke fusie te bespreken, waarbij wij vragen in hoeverre de ambtelijke fusie bijdraagt aan positionering van de drie gemeenten, de bestuurlijke samenwerking en uitvoering van de regionale agenda. In maart 2017 besluiten de gemeenteraden definitief over de ambtelijke fusie.

Gelet op de ontwikkelingen in de directe omgeving en de forse opgaven voor dit gebied, acht ons college het op termijn wenselijk dat Voorne-Putten als één bestuurlijke eenheid optreedt. In dit stadium willen en moeten wij ruimte laten aan het intergemeentelijk proces, waarbij wij constateren dat dit perspectief niet wordt uitgesloten of onmogelijk gemaakt wordt.

Ook onderzoeken wij momenteel de financiële gevolgen van een grenscorrectie door de overgang van het Nissewaardse dorp Oudendoorn naar de gemeente Hellevoetsluis. Eind december 2016 overleggen wij bestuurlijk met de gemeenten Nissewaard en Hellevoetsluis en spreken wij met de bewonersgroep uit Oudendoorn. Onze inzet bij deze gesprekken is te komen tot een oplossing waarbij de belangen van betrokken burgers en bedrijven enerzijds en de bestuurlijke verhoudingen met en tussen beide gemeenten anderzijds zorgvuldig worden gewogen. Wij informeren de Staten zo spoedig mogelijk over de te zetten vervolgstappen.

Holland-Rijnland

Leidse regio

De Leidse regio heeft haar ambities vastgelegd in [de Toekomstvisie Leidse Regio 2027](#) ('Kwaliteiten versterken & krachten verenigen'). Door samenwerking willen de vijf gemeenten in de regio voor hun inwoners de volgende resultaten bereiken: woningbouw in combinatie met open landschappen en groen, versterking van de lokale economie, verdere verbetering van de infrastructuur, meer energiebesparing, een gezonde en vitale woon- en leefomgeving, ontwikkeling als sociale regio en afstemming van het regionale voorzieningenaanbod (qua sport, cultuur, onderwijs, openbaar vervoer, zorg, en recreatie). De visie is in alle gemeenteraden vastgesteld.

Het proces van de gezamenlijke visievorming door de vijf gemeenten is begeleid door Elco Brinkman en door ons financieel gesteund in de vorm van een subsidie in het kader van iintergemeentelijke samenwerking... De volgende fase in het proces is dat de gemeenten onderling overeenstemming bereiken over de "governance", de wijze waarop het voor het uitvoeren van de visie vereiste bestuurlijk handelingsvermogen kan worden gerealiseerd. Gedurende het proces hebben vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld in de richting van Elco Brinkman tamelijk eenduidig gepleit voor een bestuurlijke versterking van het gebied door een fusie van de Leidse agglomeratie.

Gedeputeerde Van der Sande heeft in het najaar 2016 bestuurlijke overleggen gevoerd met diverse bestuurders in de regio over de opgaven en bestuurlijke samenwerking. De betrokken gemeenteraden zijn ervan overtuigd dat het primaat voor besluitvorming bij de gekozen volksvertegenwoordigers moet liggen. Onderwerpen die belangrijk zijn voor de hele regio, willen de gemeenteraden gezamenlijk behandelen. Zo krijgen ze inzicht in elkaars belangen, kunnen ze dilemma's delen en kunnen ze gezamenlijk oplossingsrichtingen verkennen.

In de vastgestelde visie blijkt dat er goede kansen liggen voor het gebied, doch dat er risico's bestaan dat deze kansen als gevolg van onvoldoende gezamenlijk handelingsvermogen worden gemist. Gezamenlijk zullen de 5 gemeenten consensus moeten vinden over de vereiste bestuurlijke vorm. Dit proces van onderop – dat bepaald geen eenvoudig traject zal zijn - moet nu ruimte gelaten te worden. Hierover zijn de vijf gemeenten het eens. Zodra dit proces afronding nadert, zullen wij met de regio in gesprek gaan over de resultaten. GS achten de opgaven voor het gebied - als aangegeven in de visie - van groot belang. De Leidse agglomeratie is ook in economisch opzicht cruciaal voor Zuid-Holland als geheel. Wij kunnen het ons niet veroorloven als hier kansen worden gemist. Indien geen overeenstemming tussen de gemeenten kan worden gevonden over de bestuurlijke vorm, komt een grotere rol van de provincie in dit proces in beeld.

Duin- en Bollenstreek

In de Duin- en Bollenstreek is in 2016 de economische agenda Duin- en Bollenstreek vastgesteld, waarbij tien projecten worden voorzien van een businesscase. Gedeputeerde Bom-Lemstra is nauw betrokken bij de totstandkoming en voortgang van deze economische agenda. Wat betreft de governance van de economische agenda is er nog steeds geen consensus over de verhouding tussen de gemeenten en een (eventueel) opnieuw op te richten economic board. Op dit moment wordt met het bedrijfsleven uit de Bollenstreek over een verdere invulling van de governance gesproken.

In april van dit jaar heeft de CdK ondernemers en bestuurders in het gebied er op gewezen dat het denken en handelen in de Duin- en Bollenstreek te zeer naar binnen gericht is en men te weinig oog heeft voor de toekomst op langere termijn. Een beeld dat de aanwezigen herkennen. Tijdens een werkbezoek van gedeputeerden Van der Sande en Bom-Lemstra op 19 augustus 2016 aan de Duin- en Bollenstreek, waarbij ondernemers uit de streek en wethouders en burgemeesters van de betrokken gemeenten aanwezig waren, werd geconcludeerd dat samenwerking tussen de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek van groot belang is om als regio geen kansen te missen. Gemeenten en ondernemersverenigingen moeten hun krachten beter

bundelen. Meer specifiek werd gesproken over de economische agenda en de tien projecten die in deze agenda zijn opgenomen. De betrokkenen benadrukten het belang van een voortvarende aanpak van deze projecten, waarop de gemeenten twee kwartiermakers uit het bedrijfsleven hebben aangetrokken om te zorgen voor goede businesscases. Dit waarderen wij positief. Wij blijven met de regio in gesprek over de voortgang van de economische agenda en het vervolg op de in 2013 tussen de gemeenten gemaakte 36 'Valentijnsafspraken' (deze zijn nog niet allemaal opgepakt).

In de Duin- en Bollenstreek zijn er op het terrein van de bestuurlijke toekomst de volgende ontwikkelingen: een ambtelijke fusie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen (HLT-samen) per 1 januari 2017 en een onderzoek naar de meerwaarde van intensievere samenwerking tussen Noordwijk en Noordwijkerhout.

De ontwikkeling van HLT-samen gaat door en verdient onze complimenten voor de slagvaardigheid waarmee ambtelijk wordt doorgepakt. Wij zouden het ook een positieve ontwikkeling vinden als op termijn het gesprek over een bestuurlijke fusie op gang komt. Het is niet aan GS om vooruit te lopen op de uitkomsten van het onderzoek in Noordwijk en Noordwijkerhout. Indien hieruit naar voren komt dat versterking van de positie van deze gemeenten nodig is – wat mede gelet op de ontwikkelingen in de directe omgeving niet ondenkbaar is – gaan wij er van uit dat in dat geval niet gekozen zal worden voor een ambtelijke fusie. Indien de uitkomst is dat versterking primair in ambtelijke capaciteit moet worden gevonden, ligt aansluiting bij de al in gang gezette ambtelijke fusie tussen Hillegom, Lisse en Teylingen meer voor de hand dan het begin van een nieuw proces. Een bestuurlijke fusie tussen Noordwijk en Noordwijkerhout lijkt daarentegen een keuze die wij ons gegeven die ontwikkeling in de omgeving goed kunnen voorstellen.

In alle gevallen blijft voor ons college een eendrachtige krachtenbundeling van de vijf gemeenten in dit gebied noodzakelijk. Wij gaan er vanuit dat de afspraken op gebiedsniveau (de Valentijnsafspraken en de Economische Agenda) tot uitvoering worden gebracht.

Rijnstreek en Midden-Holland

De gemeenten Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden hebben het voortouw genomen tot een verdere strategische samenwerking in dit deel van het Groene Hart. De regio heeft hiermee invulling gegeven aan één van de aanbevelingen van de commissie Hendriks (Externe Commissie Midden-Holland). De drie subregio's Rijnstreek, Midden-Holland en Utrecht-West ontwikkelen de samenwerking zowel strategisch als pragmatisch en gericht op het verder brengen van de opgaven waar deze regio voor staat. Dat zijn vooral bereikbaarheid, economische versterking, bodemdaling en water/recreatie.

In de samenwerking zijn in de regio Midden-Holland de afgelopen periode belangrijke stappen gezet. Wij constateren dat de gemeenten in Midden-Holland en de brede regio in het Groene Hart op de goede weg zijn om de samenwerking verder uit te breiden en te versterken. Wij zien deze samenwerking als noodzakelijk, omdat zowel de inliggende gemeenten als de subregio's elkaar nodig hebben om op belangrijke vraagstukken krachtig te kunnen handelen en leveren. Dat de regio daarmee niet automatisch één oriëntatie heeft is een gegeven. In dit deel van het Groene Hart is dat gezien de historie, de ligging (deels Groene Hart, deels Zuidvleugel) en de relaties met de omgeving ook logisch. Wij zijn echter wel van mening dat elke gemeente zich bewust en actief zal moeten inzetten voor de regionale samenwerking, waarbij regionale belangen soms

leidend zullen zijn. Het is daarom positief dat de gemeenten in Midden-Holland nu gezamenlijk een [Strategische Agenda Midden-Holland](#) hebben opgesteld en dat de drie gemeenten in de Rijnstreek – Nieuwkoop, Kaag en Braassem en Alphen aan den Rijn – op veel terreinen samenwerken.

Om deze strategische samenwerking in de regio te ondersteunen tekenden de regio en Gedeputeerde Staten op 19 december 2016 een bestuursakkoord. Op 2 november jl. heeft uw Statencommissie Bestuur en Middelen het concept van dit bestuursakkoord besproken. In het bestuursakkoord zijn afspraken gemaakt over het samenwerking op de thema's bereikbaarheid, bodemdaling, wonen, economie, water/recreatie en energie. Ter uitwerking ervan zijn projecten benoemd die gezamenlijk opgepakt worden. In een aantal gevallen is de provincie daarbij betrokken. De mogelijkheden voor een financiële bijdrage van de provincie aan deze projecten worden nader uitgewerkt. Gedeputeerde Bom-Lemstra zal hier namens GS verder met de regio aan gaan werken. Een uitdaging voor de regio zal zijn te zorgen voor prioritering van projecten en voor het beschikbaar stellen van middelen voor uitvoering van de projecten. Daarbij is ook de relatie van deze regio met de overige delen van het Groene Hart van belang. Daarom is het positief dat de gemeenten actief meewerken aan [het Perspectief Groene Hart](#). Dit proces, getrokken door de Stuurgroep Groene Hart, moet in het voorjaar van 2017 leiden tot een visie op het Groene Hart die provincies en regio's kunnen benutten bij hun eigen omgevingsvisies.

Een andere vorm van samenwerking tussen regio en provincie vormt het traject van de Strategische Visie Krimpenerwaard. Stedenbouwkundige Riek Bakker heeft persoonlijk het burgerinitiatief genomen om met inwoners, bedrijfsleven en overheden te komen tot een visie voor de Krimpenerwaard. De gemeenten Krimpen aan den IJssel en Krimpenerwaard, het bedrijfsleven en de provincie dragen inhoudelijk en financieel bij aan dit proces. Daarbij is ook een onafhankelijke Waardcommissie gevormd die bedoeld is om aan te jagen, te inspireren, uit te dagen en verbindingen te leggen met de omgeving. De CdK zit de Waardcommissie voor en voormalig minister Sybilla Dekker, de huidige Deltacommissaris Wim Kuijken en oud-directeur Staatsbosbeheer Chris Kalden zijn de overige leden. Wij zien dit als een positieve ontwikkeling waarbij de provincie de energie vanuit de regio zelf ondersteunt. De Krimpenerwaard kan hiermee een pilot vormen voor andere regio's waar burgers initiatieven hebben om de eigen leefomgeving te versterken, te verduurzamen of te verbeteren. Daarnaast kan dit initiatief een bijdrage leveren aan het gevoel van verdere éénwording in de gemeente Krimpenerwaard.

Zuid-Holland Zuid

In Zuid-Holland-Zuid wordt reeds jaren niet (meer) samengewerkt in een gemeenschappelijke regeling op dit niveau, de institutionele verbanden zijn ingericht op het niveau van de subregio's. Wij zien echter dat lokale bestuurders binnen Zuid-Holland Zuid elkaar op bovenregionaal niveau nu weer (steeds beter) weten te vinden, zoals in het Strategisch Platform Zuid-Holland Zuid. Dit is een lichte informele vorm van bestuurlijke samenwerking en afstemming, waar regio-overstijgende kwesties aan de orde worden gesteld. Gedeputeerde Bom-Lemstra heeft gesproken op een bijeenkomst van het Strategisch Platform. Inmiddels is binnen het Strategisch Platform een Platform Economie gevormd (voorheen stuurgroep REO ZHZ), waar de gemeente Goeree-Overflakkee ook aan deelneemt. Wij vinden dit positieve ontwikkelingen. GS zien het belang en de kansen van nauwere verbindingen tussen de drie regio's in Zuid-Holland Zuid,

onder meer op economisch terrein, klimaatadaptatie, energietransitie en de aansluiting tussen economie, arbeidsmarkt en onderwijs.

Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

Wij steunen het initiatief van de gemeenten Vianen, Leerdam en Zederik om samen één nieuwe gemeente Vijfheerenlanden te vormen. De Interprovinciale Commissie (IPC) Vijfheerenlanden heeft in 2016 een proces doorlopen rond de herindeling van deze gemeenten. De leden van het IPC hebben vastgesteld dat er bestuurlijk draagvlak is voor de herindeling, maar geen overeenstemming kon worden bereikt over de daaraan gekoppelde provinciekeuze. De minister van BZK heeft (op verzoek van de IPC) een procesinterventie gepleegd en de procedure voor deze herindeling zonder inhoudelijk oordeel toegewezen aan de provincie Utrecht. Op 29 november jl. hebben GS van Utrecht vervolgens een herindelingsontwerp vastgesteld, waarin wordt voorgesteld de nieuwe gemeente deel uit te laten maken van de provincie Utrecht.

Bij de voorbereiding van een zienswijze op het herindelingsontwerp is de inzet van GS dat de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden onmisbaar deel uitmaakt van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en daarom in de provincie Zuid-Holland moet komen te liggen. Op basis van vele gesprekken concluderen wij dat er doorslaggevende argumenten zijn die pleiten voor behoud van de eenheid van het gebied van de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en voor aansluiting van de nieuwe gemeente bij de Zuid-Hollandse samenwerkingsverbanden. Wij zijn overtuigd dat behoud en versterking van de eenheid in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden het beste is voor de nieuwe gemeente én voor de regio. Vooral op de onderwerpen veiligheid, arbeidsmarkt en het sociale domein. Dit in het verlengde van de argumentatie in onze brief van 6 juli 2016 aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Nadat de provincie Utrecht een herindelingsadvies aan de minister heeft uitgebracht zullen wij ervoor zorgen dat onze argumentatie ook in de verdere procedure onverminderd onder de aandacht blijft.

Van de overige gemeenten in de regio hebben de gemeenteraden van Molenwaard en Giessenlanden in ruime meerderheid besloten een traject in te gaan dat is gericht op een bestuurlijke fusie per 1 januari 2019. Wij zien dit als een positieve ontwikkeling, omdat daarmee een krachtige gemeente in de regio ontstaat.

De gemeenten Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem blijven buiten de lopende fusietrajecten. Hardinxveld-Giessendam wil haar bestuurskracht versterken door per 1 januari 2018 toe te treden tot de Drechtsteden. Alle raden in de Drechtsteden hebben hier al mee ingestemd en thans loopt het proces van invlechting en uittreding.

Wij hechten er belang aan dat de totale regionale bestuurlijke context in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en Zuid-Holland Zuid in de toekomst op orde is. Bijzondere aandacht verdient daarbij de toekomstige bestuurlijke positie van de gemeente Gorinchem en het garanderen van het voortbestaan van de belangrijke regionale voorzieningen die in deze gemeente zijn gevestigd. Dit zal voor ons een belangrijk aandachtspunt vormen bij onze inzet voor gebiedsprogrammering in deze regio.

De gemeenten in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden zien in dat zij de majeure maatschappelijke opgaven die zij met elkaar delen alleen in gezamenlijkheid effectief kunnen

oplossen. Samen met de gemeente Vianen zijn vier zogenaamde leertuinen ingericht rond de gezamenlijke thema's maritieme economie, agrarische economie, participatie & zorg en de economische assen A15/A27/A2. Doel is om in de samenwerking tussen de gemeenten en met burgers, bedrijven en instellingen concrete oplossingen te vinden voor de maatschappelijke opgaven. De provincies Zuid-Holland en Utrecht zijn ambtelijk aangesloten bij het leertuinentraject. De komende tijd zal elke leertuin verder worden uitgewerkt. Naar verwachting biedt de uitkomst daarvan ons de mogelijkheid de regionale ambities en agenda (beter) te verbinden met de provinciale agenda.

Een belangrijk voorbeeld van succesvol gezamenlijk optrekken is de MIRT-opgave Waterveiligheid. Bij het MIRT-onderzoek A5H gaat het om het verbinden van toekomstige investeringen in de dijken met de ruimtelijke ontwikkeling en economie van het gebied. De provincie Zuid-Holland, het Waterschap Rivierenland, de gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden, Rijkswaterstaat en het ministerie van I&M hebben samen het MIRT-onderzoek uitgevoerd. In het eindrapport dat op 14 november jl. werd gepresenteerd, is de conclusie dat er volop kansen zijn om dijkversterkingen in de toekomst slim te combineren met bijvoorbeeld natuurontwikkeling, bedrijfsuitbreiding, recreatiemogelijkheden of verbetering van de infrastructuur. Gemeenten, provincie en waterschap hebben aangegeven ook in de toekomst met elkaar te willen samenwerken om de gevonden kansen daadwerkelijk te verzilveren.

Drechtsteden

GS hebben met het Drechtstedenbestuur op 24 mei 2016 een [Bestuursakkoord](#) gesloten. Aanleiding daarvoor was de stevige (sociaal-)economische problematiek waarmee de Drechtsteden te kampen hebben. De provincie en de Drechtsteden werken samen aan de uitvoering van elf afspraken in de domeinen economie, energie, wonen, bereikbaarheid en ruimte. Dit moet bijdragen aan een betere benutting van de mogelijkheden van de Drechtsteden om zich binnen het netwerk van de Zuidelijke Randstad te ontwikkelen tot een economisch en maatschappelijk sterke en vitale regio.

De uitvoering van de verschillende onderdelen van het Bestuursakkoord loopt momenteel. Gedeputeerden Bom-Lemstra en Vermeulen overleggen periodiek met de Drechtsteden over de voortgang van de uitvoering van het Bestuursakkoord en prioritering.

Hoge prioriteit heeft de doorontwikkeling van de Duurzaamheidsfabriek (Fieldlab) mede in relatie tot het hoger onderwijs in de Drechtsteden. De Duurzaamheidsfabriek moet bedrijven en medewerkers in de maritieme maakindustrie ondersteunen bij de verwerving van noodzakelijke vakkennis en de ontwikkeling van nieuwe technologie en innovatieve toepassingen. De conjuncturele malaise in de maritieme sector, die onlangs nog leidde tot het verlies van vele honderden banen in de sector, bevestigt dat daar een stevige inzet op nodig is. Als het gaat om wonen en energietransitie wordt op dit moment onderzocht of de Drechtsteden een voortrekkersrol kunnen spelen in de verduurzaming van de woningvoorraad in coöperatiebezit. Op het gebied van bereikbaarheid heeft de gezamenlijke voorbereiding van een aanpak van de fileproblematiek A15 hoge prioriteit. Bij de inbreng van de Drechtsteden voor de Investeringsagenda hebben deze prioritaire punten uit het Bestuursakkoord centraal gestaan.

De Drechtsteden zijn door de Studiegroep Openbaar Bestuur van BZK geselecteerd voor een proeftraject in het kader van het rapport Maak verschil. Op 1 maart 2017 moet de eindrapportage

van alle proeftuinen gereed zijn in de vorm van een gezamenlijk advies van BZK, VNG, IPO, EZ, lenM en de betrokken regio's met voorstellen in een concrete uitvoeringsagenda aan het volgende kabinet. Doel van het proeftraject Drechtsteden is om versterking van de economische kracht van de regio expliciet te verbinden aan de duiding van mogelijkheden tot verbetering van de inrichting van het openbaar bestuur. Er wordt onderzoek gedaan naar knelpunten en oplossingsrichtingen.

De provincie heeft geen directe betrokkenheid gehad bij de start van de proeftuin, maar inmiddels zijn er wel relaties aangebracht. Op dit moment loopt de oriëntatiefase waarbij de provincie op de hoogte wordt gehouden en in de volgende fase, als het gaat over de concrete oplossingsrichtingen, zullen wij het gesprek meevoeren en hierop reflecteren. Dit mede omdat de oplossingsrichtingen vanuit vooral de eerste proeftuin van belang kunnen zijn voor het provinciale handelen als het gaat om de bestuurlijke ordening in onze provincie en het gebiedsgericht werken.

Hoeksche Waard

Op 12 januari 2016 is GS de Arhi-procedure gestart voor de Hoeksche Waard. Aanleiding hiervoor was de ontstane impasse op 17 december 2015 toen de gemeenteraden het wederom niet eens konden worden over de bestuurlijke toekomst van de vijf gemeenten. In een intensief en open proces is gezocht naar gemeenschappelijke gronden tussen partijen en aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de twee oplossingsmogelijkheden, samenwerking met doorzettingsmacht of samenvoeging. Er is o.a. gesproken met alle raadsfracties, de colleges, inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en dorpsverenigingen. Op 5 juli zijn wij tot de conclusie gekomen dat een samenvoeging van de vijf gemeenten de beste manier is om slagvaardig en eenduidig oplossingen te formuleren en uit te voeren. Eén gemeente kan een betere partner zijn voor de samenleving in de Hoeksche Waard en daarbuiten. Versterkte samenwerking biedt onvoldoende soelaas voor de bestuurlijke en maatschappelijke opgaven van de Hoeksche Waard. Op 20 september hebben wij het [herindelingsontwerp](#) vastgesteld en ter inzage gelegd. Nadat de zienswijzetermijn voor een ieder op 21 november sloot heeft de provincie ruim 1300 zienswijzen ontvangen. De gemeenteraden hebben tot 20 december 2016 de tijd om hun zienswijze kenbaar te maken aan de provincie. Onze reactie op de ingediende zienswijzen en het herindelingsadvies zullen in februari 2017 in de Statencommissie Bestuur en Middelen kunnen worden besproken.

GS hebben de ambitie uitgesproken te komen tot een Integrale Gebiedsaanpak Hoeksche Waard. Deze Integrale Gebiedsaanpak heeft als doelstelling om bij te dragen aan concrete activiteiten en ontwikkelingen in de Hoeksche Waard. Netwerken en relaties worden verbeterd en versterkt en middelen worden gebundeld. Provincie, gemeenten en maatschappelijke partijen bundelen hun krachten door samen te werken met de kernen, de bewoners en niet in de laatste plaats met ondernemers, waardoor initiatieven gerealiseerd worden. Eenzelfde insteek is op Goeree-Overflakkee zeer succesvol gebleken. De thema's in de aanpak zijn: duurzame landbouw, natuur en recreatie (waaronder de Landschapstafel Haringvliet en Fort Buitensluis), energie, bereikbaarheid en de anticipeerregio. In december 2016 is de eerste stuurgroepvergadering gepland met bestuurders van de provincie, gemeenten en maatschappelijk middenveld. Na een inventarisatie van kansrijke projecten wordt een programma opgesteld en vervolgens kan besluitvorming plaatsvinden over financiering en prioritering.

Goeree-Overflakkee

Het IRP Goeree-Overflakkee wordt dit jaar conform de afspraak uit het Coalitieakkoord 2015 - 2019 afgerond. In juni hebben wij, mede naar aanleiding van motie 609, gesproken over een vervolgprogramma op Goeree-Overflakkee. Ook de gemeente heeft aangegeven te hechten aan voortzetting van de samenwerking. Geconcludeerd is dat het brede perspectief van het IRP en de inzet op het proces veel meerwaarde bieden bij complexe processen, waar diverse organisatieonderdelen van de provincie en de gemeente bij betrokken zijn. En die opgaven zijn er nog steeds op Goeree-Overflakkee. Met de gemeente is gesproken over de uitgangspunten van het nieuwe gebiedsprogramma. Een van de uitgangspunten is om de diverse netwerken centraal te zetten. Op het eiland zijn diverse netwerken actief, waar maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheden in vertegenwoordigd zijn, die gekoppeld zijn aan een of meerdere sleutelopgaven en waar (co)financiering voor de uitvoering van projecten beschikbaar is, zoals de Duurzaamheidsalliantie, Landschapstafel Haringvliet, Landschapstafel Landbouw, Erfgoedtafel, N59 met een duurzaamheidsambitie, Waterpoort en Smart Water.

Het doel van de inzet van extra menskracht en middelen in de samenwerkingsagenda is om:

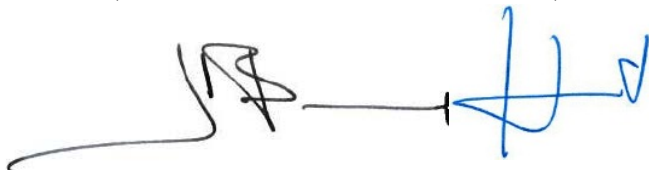
- De integrale ontwikkelkracht te behouden om de beschikbare cofinanciering uit de sectorale programma's ook daadwerkelijk te verzilveren (te denken valt aan de € 13,5 miljoen van de Postcodeloterij voor projecten in het Haringvliet);
- Verbindingen te leggen tussen de programma's.
- In- en externe netwerken te verbinden.

Begin 2017 zullen wij in GS het onder leiding van gedeputeerde Weber opgestelde nieuwe programmaplan voor Goeree-Overflakkee bespreken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit